

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 49/11
29.06.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Anđelke Stanković, Ljubice Knežević-Tomašev, Veska Krstajića i Gorana Čavline, članova veća, sa savetnikom Vesnom Veselinović, zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog Z.A, zbog produženog krivičnog dela zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 4. i stava 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz broj 274/11 od 06.06.2011. godine, podignutom protiv pravnosnažnih rešenja Višeg suda u Nišu K broj 48/10 od 05.01.2011. godine i Kv 30/11 od 28.01.2011. godine, u sednici veća održanoj u smislu člana 422. stav 3. ZKP-a, dana 29.06.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

Delimično SE UVAŽAVA zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz broj 274/11 od 06.06.2011. godine, kao osnovan, pa se UKIDAJU pravnosnažna rešenja Višeg suda u Nišu K broj 48/10 od 05.01.2011. godine i Kv 30/11 od 28.01.2011. godine i predmet vraća Višem sudu u Nišu na ponovno odlučivanje, dok se u preostalom delu podignuti zahtev za zaštitu zakonitosti u odnosu na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a, odbija kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Višeg suda u Nišu K broj 48/10 od 05.01.2011. godine odlučeno je da troškovi krivičnog postupka okrivljenog Z.A. u ukupnom iznosu od 1.171.875,00 dinara padaju na teret budžetskih sredstava.

Rešenjem Višeg suda u Nišu Kv broj 30/11 od 28.01.2011. godine odbijena je kao neosnovana žalba branioca okrivljenog izjavljena protiv rešenja Višeg suda u Nišu K broj 48/10 od 05.01.2011. godine.

Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti protiv navedenih rešenja Višeg suda u Nišu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a i povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 197. stav 1. u vezi člana 193. stav 2. tačka 7. ZKP-a, sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud uvažanjem zahteva ukine ova rešenja i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu člana 422. stav 3. ZKP-a u odsustvu obaveštenog Republičkog javnog tužioca, na kojoj je razmotrio spise predmeta, sa pravnosnažnim rešenjima protiv kojih je zahtev podignut, pa je našao:

Zahtev je delimično osnovan.

Vrhovni kasacioni sud nalazi da se osnovano u zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca ističe da je Viši sud u Nišu donošenjem navedenih pravnosnažnih rešenja na štetu okrivljenog povredio odredbe krivičnog postupka iz člana 197. stav 1. u vezi člana 193. stav 2. tačka 7. ZKP.

Naime, iz spisa predmeta se utvrđuje da je okrivljeni Z.A. presudom Višeg suda u Nišu K broj 48/10 od 07.06.2010. godine oslobođen od optužbe da je izvršio produženo krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 3. u vezi stava 4. i stava 1. Krivičnog zakonika i krivično delo zloupotreba ovlašćenja u privredi iz člana 238. stav 1. tačka 4. Krivičnog zakonika, protiv koje presude je Viši javni tužilac u Nišu izjavio žalbu, na koju su branioci okrivljenog, advokat T.M. i advokat S.Đ. izjavili odgovore na žalbu zahtevajući da oni i okrivljeni budu obavešteni o sednici veća drugostepenog suda u smislu člana 375. stav 1. ZKP-a. Apelacioni sud u Nišu održao je sednicu veća u prisustvu Apelacionog javnog tužioca, okrivljenog i njegovih branilaca i doneo presudu Kž1 3197/10 od 01.10.2010. godine kojom je žalbu Višeg javnog tužioca u Nišu odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

Nadalje, iz spisa predmeta proizlazi da je Viši sud u Nišu u rešenju K broj 48/10 od 05.01.2011. godine, odlučujući o zahtevu za naknadu troškova krivičnog postupka koji je podneo branilac okrivljenog, advokat S.Đ, našao da na teret budžetskih sredstava po važećoj advokatskoj tarifi padaju sledeći troškovi: za prisustvo branioca okrivljenog neodržanom saslušanju okrivljenog u istražnom postupku, za prisustvo branioca okrivljenog saslušanju okrivljenog, svedoka i veštaka i veštaka u istražnom postupku, za sastav jednog prigovora protiv optužnice, za prisustvo branioca na 18 održanih glavnih pretresa i 9 odloženih glavnih pretresa kao i za dva odgovora na žalbu, a da je u delu zahteva za naknadu troškova koji su nastali u vezi sa prisustvom branioca okrivljenog na sednici veća

Vrhovnog suda Srbije i Apelacionog suda u Nišu, zauzeo stav da se ne radi o troškovima koji su nužni i koji bi trebalo da padnu na teret budžetskih sredstava u smislu člana 197. ZKP, pošto se o sednici veća pred drugostepenim sudom, shodno članu 375. ZKP-a, samo obaveštava onaj optuženi ili njegov branilac koji je zahtevao da bude obavešten o sednici ili pak onda kada bi njihovo prisustvo bilo korisno za razjašnjenje stvari. Na osnovu napred iznetog izvodi se zaključak da je prisustvo sednici veća koja se održava pred drugostepenim sudom fakultativna radnja, s`obzirom da se o njenom održavanju okrivljeni i njegov branilac samo „obaveštavaju“ te da njihovo odsustvo ne sprečava da se ista održi. U prilog ovakvom zaključku, po stavu prvostepenog rešenja, je i činjenica da Tarifom o nagradama i naknadama troškova za rad advokata nije predviđeno da navedeni troškovi predstavljaju nagradu braniocu.

Viši sud u Nišu je rešenjem Kv 30/11 od 28.01.2011. godine odbio kao neosnovanu žalbu branioca okrivljenog izjavljenu protiv prvostepenog rešenja, prihvatajući napred navedene razloge iz prvostepenog rešenja.

Na osnovu odredbe člana 197. stav 1. ZKP-a propisano je da kada se obustavi krivični postupak ili kada se donese presuda kojom se okrivljeni oslobađa od optužbe ili kojom se optužba odbija, izrečiće se u rešenju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 193. stav 2. tačka 1. do 6. tog Zakonika, kao i nužni izdaci okrivljenog i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava.

Prema odredbi člana 193. stav 1. ZKP-a troškovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.

Odredbom člana 193. stav 2. tačka 7. ZKP-a propisano je da troškovi krivičnog postupka između ostalog obuhvataju i nagradu i nužne izdatke branioca.

S` toga je u prvostepenom rešenju kod odlučivanja o troškovima krivičnog postupka po zahtevu branioca okrivljenog, povređena odredba člana 197. stav 1. u vezi člana 193. stav 2. tačka 7. ZKP-a pogrešnim zaključkom da je prisustvo sednici veća koja se održava pred drugostepenim sudom fakultativna radnja, jer po stavu iznetom u obrazloženju rešenja odsustvo okrivljenog i njegovog branioca ne sprečava da se sednica veća održi pri čemu i predsednik veća drugostepenog suda nije našao da bi prisustvo stranaka sednici veća bilo korisno, kao i da troškovi branioca okrivljenog u vezi sa prisustvom sednici veća drugostepenog suda, prema Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata, ne predstavljaju nagradu braniocu.

Izneti stav i dati razlozi iz prvostepenog rešenja se ne mogu prihvatiti jer je odredbom člana 375. stav 1. ZKP-a propisano da će se o sednici veća obavestiti onaj optuženi ili njegov branilac koji je u roku predviđenom za žalbu ili za odgovor na žalbu zahtevao da bude obavešten o sednici veća ili je predložio održavanje pretresa pred drugostepenim sudom, pa je uredno obaveštavanje stranaka o sednici veća nužno i istovremeno, sa jedne strane, predstavlja uslov za njeno održavanje, a sa druge strane pravo okrivljenog i njegovog branioca od čije volje zavisi da li će to pravo koristiti.

Iz napred iznetog proizlazi da korišćenje navedenog prava okrivljenog u žalbenom postupku, podrazumeva u slučaju iz člana 197. stav 1. ZKP i priznavanje troškova postupka u vezi s` tim u vidu nagrade i nužnih izdataka braniocu (član 193. stav 2. tačka 7. ZKP-a) koji ulaze u ukupne troškove krivičnog postupka nastale od njegovog pokretanja do njegovog završetka (član 193. stav 1. ZKP-a).

Samim tim, prilikom donošenja prvostepenog rešenja pogrešnim tumačenjem odredbe člana 375. stav 1. ZKP-a, pravo okrivljenog i branioca da prisustvuju sednici veća pred drugostepenim sudom relativizovano je i dat mu je karakter „fakultativne radnje“, pa je zauzimanjem pogrešnog stava da troškovi okrivljenog i njegovog branioca nastali u vezi sa prisustvom sednici veća drugostepenog suda nisu nužni izdaci u smislu člana 197. ZKP-a koji bi trebalo da padnu na teret budžetskih sredstava, učinjena povreda odredbe krivičnog postupka iz člana 197. stav 1. u vezi člana 193. stav 2. tačka 7. ZKP-a na štetu okrivljenog Z.A.

Kako je drugostepenim rešenjem Kv 30/11 od 28.01.2011. godine odbijena žalba branioca okrivljenog, iako se njome ukazivalo na navedenu povredu odredaba krivičnog postupka, zauzimanjem pogrešnog stava da troškovi prisustva stranaka sednici veća pred drugostepenim sudom padaju na teret budžetskih sredstava jedino ako su stranke obaveštene o sednici veća po službenoj dužnosti, to je i ovim drugostepenim rešenjem učinjena ista povreda odredaba krivičnog postupka na štetu okrivljenog.

S`obzirom da je navedenim pravnosnažnim rešenjima povređen zakon na štetu okrivljenog Z.A, Vrhovni kasacioni sud je delimičnim uvaženjem zahteva za zaštitu zakonitosti zbog napred navedene povrede zakona označena rešenja ukinuo i predmet vratio Višem sudu u Nišu na ponovno odlučivanje, pri čemu će sud u ponovnom postupku otkloniti povredu odredaba krivičnog postupka na koju mu je ukazano ovom presudom.

Međutim, Vrhovni kasacioni sud nalazi da Republički javni tužilac neosnovano ističe da je navedenim rešenjima učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a, jer je Viši sud dao razloge, mada pogrešne, zbog čega je našao da troškovi okrivljenog i njegovog branioca u vezi sa prisustvom sednici veća drugostepenog suda nisu nužni izdaci u smislu člana 197. ZKP-a koji bi padali na teret budžetskih sredstava, što je povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 197. stav 1. u vezi člana 193. stav 2. tačka 7. ZKP-a, a ne bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP-a.

Iz iznetih razloga, Vrhovni kasacioni sud je postupajući na osnovu člana 30. stav 1. Zakona o uređenju sudova i primenom člana 424. i člana 425. stav 1. ZKP-a, odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik,

Predsednik veća-sudija,

Vesna Veselinović,s.r.

Bata Cvetković,s.r.